

PALVELUPAIKAN KUVAUS

KVARKEN PORTS, VAASAN SATAMA

Asiakirjan versiohallinta

Versio	Pvm.	Sisältö/muutos
1.0	25.4.2022	Palvelupaikan kuvauksen ensimmäinen versio.
1.1	14.6.2023	Palvelupaikan kuvauksen koko sisällön täydentäminen ja tarkentaminen.

SISÄLTÖ

1.	PERUSTIEDOT PALVELUPAIKASTA	2
1.1	Johdanto	2
1.2	Palvelupaikan ylläpitäjä ja yhteystiedot	2
1.3	Voimassaolo ja päivitykset	2
2.	PALVELUT	3
2.1	Palveluiden nimet	3
2.2	Palveluihin suunnitellut muutokset	3
2.3	Maksut	3
3.	PALVELUPAIKAN KUVAUS	3
3.1	Luettelo rakenteista	3
3.2	Aukioloajat	3
4.	EDELLYTYKSET PALVELUIDEN SAAMISELLE	4
4.1	Raiteiston tekniset tiedot	4
4.2	Mahdollisuus omien palveluiden tuotantoon	4
4.3	Mahdolliset tarjottavat IT-järjestelmät ja niiden käyttöehdot	4
4.4	Raiteiden kunnossapito ja ylläpito	4
5.	KAPASITEETIN MYÖNTÄMINEN	5
5.1	Palveluiden käyttöoikeushakemukset	5
5.2	Hakemuksiin vastaaminen	6
5.3	Tiedot tilapäisistä kapasiteettirajoituksista	6
6.	ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN JA MUUTOKSENHAKUMENETTELY	7

1. PERUSTIEDOT PALVELUPAIKASTA

1.1 Johdanto

Kvarken Ports Oy on laatinut tämän raideliikennelaissa (1302/2018) ja komission täytäntöönpanoasetuksessa 2017/2177 vaaditun palvelupaikan kuvauksen. Vaasan satama sijaitsee Vaasan kaupungissa, Vaskiluodon saaren länsiosassa. Sataman alueella on öljysatama, tavarasatama, matkustajasatama sekä hiilisatama. Nämä sataman eri osat ovat jaettu eri alueille ja aidattu ISPS-säännösten vaatimalla tavalla. Raiteiston lisäksi satamayhteytenä toimii valtatie E12.

Vaskiluodon alueella Kvarken Portsien sekä Vaasan kaupungin hallinnoimia raiteita on Vaasan satama-alueella yhteensä 7 kpl (R461, R500, R502, R503, R520). Näiden lisäksi Kvarken Portsien hallinnoimia raiteita ovat myös raiteet R521 ja R522, jotka ovat toistaiseksi käyttökiellossa. Raiteiden yhteispituus on n. 2,7 km. Vaasan sataman toiminta sisältää seuraavat palvelut: satamaraiteiden käyttö, aluspalvelu, nosturipalvelut, ahtaustoiminnan infrastruktuurin ylläpitäminen ja toimintaympäristön luominen näille palveluille.

Tämä palvelupaikan kuvaus on julkaistu osoitteessa www.kvarkenports.com. Palvelupaikan kuvaus on laadittu noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja muuta ohjeistusta. Keskeisimmät säädökset, määräykset ja ohjeet, jotka vaikuttavat tämän palvelupaikan kuvauksen sisältöön ovat:

- Raideliikennelaki (1302/2018)
- Komission täytäntöönpanoasetus palvelupaikkojen ja rautatieliikenteeseen liittyvien palvelujen käyttöoikeudesta (EU 2017/2177)
- Valtioneuvoston asetus rautatieliikenteen harjoittajille tarjottavista palveluista (1489/2015)
- Ohje sataman palvelupaikan kuvauksen laatimisesta (TRAFICOM/89516/03.06.04./2022)
- Ohje sääntelyelimen asettamista määräajoista palvelupyyntöön vastaamiselle (TRAFICOM/270984/03.06.04./2019)

1.2 Palvelupaikan ylläpitäjä ja yhteystiedot

Kvarken Ports Ltd
Laivanvarustajankatu 6
65170 VAASA

Rooli / nimike	Nimi	Yhteystiedot
Toimitusjohtaja	Teijo Seppelin	teijo.seppelin@kvarkenports.com puh. 040 559 9652
Liikennepäällikkö	Kristian Mäki-Jussila	kristian.maki-jussila@kvarkenports.com puh. 040 047 9163
Satamavalvoja	(päivystys 24 h/vrk)	vaasaport@kvarkenports.com puh. 040 567 2975

1.3 Voimassaolo ja päivitykset

Tämän palvelupaikan kuvauksen ensimmäinen versio on laadittu 25.04.2022. Palvelupaikan kuvaus on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään tarvittaessa. Asiakirjan versiohallinta on kuvattu tämän dokumentin sivulla 1.

2. PALVELUT

2.1 Palveluiden nimet

Kvarken Ports Oy sekä Vaasan kaupunki ovat palvelupaikan ylläpitäjiä hallinnoimiensa satamaraiteiden osalta ja tarjoavat palveluina satamaraiteiden käyttöä (raiteilla liikennöinti). Palvelupaikan ylläpitäjien tarjoamien palveluiden lisäksi Vaasan satamassa ahtauspalveluita tarjoaa Blomberg Stevedoring Oy.

Blomberg Stevedoring Oy:n laatima erillinen palvelupaikan kuvaus on saatavilla internetsivuilla osoitteesta www.kvarkenports.com. Palveluiden saatavuudesta ja niiden käytöstä raidekuljetuksiin liittyen on neuvoteltava palvelupaikan ylläpitäjien sekä muiden satama-alueella palveluita tarjoavien tahojen kanssa.

2.2 Palveluihin suunnitellut muutokset

Sataman palveluihin ei ole tiedossa suunniteltuja muutoksia.

2.3 Maksut

Palvelupaikan ylläpitäjä ei peri erillistä palvelupaikkamaksua palveluiden käytöstä (satamaraiteilla liikennöinnistä).

Muista satamaan liittyvistä maksuista on saatavilla tietoa Kvarken Portsien palveluhinnastosta, joka toimitetaan pyydettyä Kvarken Portsien henkilökunnan toimesta (yhteystiedot esitetty luvussa 1.2). Ohjeistus palveluhinnaston saamiseksi on esitetty myös internetsivuilla www.kvarkenports.com.

3. PALVELUPAIKAN KUVAUS

3.1 Luettelo rakenteista

Kvarken Portsien ja Vaasan kaupungin hallinnoimat raiteet ja raiteiston raja-
us on esitetty sataman internetsivuilla saatavilla olevassa Vaasan ja Vaskiluodon liikennepaikkojen raiteistokaaviossa. Raiteistokaavio on saatavilla osoitteesta www.kvarkenports.com.

Kvarken Ports Ltd:n toimisto sijaitsee Vaasan sataman terminaalirakennuksessa, johon on keskitetty myös muut sataman hallintotoiminnot. Terminaalirakennus sijaitsee osoitteessa Vaskiluodon satamakatu 14, 65170 Vaasa. Terminaalirakennuksessa toimii toimistohenkilökunnan lisäksi myös satamavalvonta.

3.2 Aukioloajat

Kvarken Ports Ltd:n toimisto on avoinna normaalien toimistoaukioloaikojen mukaisesti (ma-pe klo 08:00-16:00) ja suljettuna kansallisten pyhäpäivien ja muiden vastaavien aikana. Terminaalirakennuksessa toimiva satamavalvonta päivystää ympäri vuorokauden ja on tavoitettavissa vähintäänkin puhelimitse toimistoaukioloaikojen ulkopuolella (ks. yhteystiedot luvussa 1.2).

Mikäli rautatieliikenteen harjoittaja on tehnyt Kvarken Portsien kanssa liikennöintisopimuksen, toimijalle on myönnetty ratakapasiteettia ja muut edellytykset satamaraiteilla liikennöinnille (ks. luvut 4-5) on täytetty, ovat raiteet käytettävissä ympäri vuorokauden (24/7) liikennöintiehtojen toteutuessa.

4. EDELLYTYKSET PALVELUIDEN SAAMISELLE

4.1 Raiteiston tekniset tiedot

Kvarken Portsien ja Vaasan kaupungin hallinnoimalla raiteistolla ei ole sähköistettyjä raiteita, ja raiteet sijaitsevat toisen luokan liikenteenohjauksen alueella. Suurin sallittu nopeus raiteilla on 20 km/h ja kaluston suurin sallittu akselipaino 22,5 tonnia. Kvarken Portsien hallinnoimia raiteita on yhteensä 2 689 m, joista Vaasan kaupungin raiteita sataman rajojen ulkopuolella on 1 640 m.

Rautateiden avulla tarjotaan hyvät rautatieyhteydet asiakkaille. Kvarken Portsien hallinnoimia raiteita on Vaasan satama-alueella yhteensä kolme (3), joista kaksi (2) kulkee rinnakkain ja kolmas (3.) yksinään. Kvarken Ports hallinnoi myös satamaan johtavia Vaasan kaupungin raiteita. Raiteita pitkin kulkiessa on portit satama-alueen rajoilla.

Palvelupaikan ylläpitäjän hallinnoimia raiteita ovat raiteet R461, R500, R502, R503, R520 sekä raiteet R521 ja R522, jotka ovat toistaiseksi käyttökiellossa. Raide R461 erottuu Väyläviraston rataverkosta ratakilometrillä 496+587. Muut palvelupaikan ylläpitäjän hallinnoimat raiteet erottuvat Väyläviraston rataverkosta noin ratakilometrillä 495+686 vaihteessa V415 niin, että vaihde ja sen jälkeinen lyhyt osuus on vielä osa Väyläviraston rataverkkoa. Palvelupaikan ylläpitäjän hallinnoimat raiteet päättyvät ratakilometrillä 497+092.

Palvelupaikan ylläpitäjän hallinnoimat raiteet liittyvät Vaasan kaupungin ja Väyläviraston rataverkkoihin. Kohdassa, jossa Vaasan kaupungin raide liittyy Vaasan sataman raiteeseen, on avattava portti, joka on normaalisti suljettuna. Vastaavasti Vaasan sataman ja Väyläviraston raiteen yhtymäkohdassa on avattava portti. Kohta, jossa kaupungin raide liittyy valtion raiteeseen, on avoin. Satama-alueella sijaitsee yksi laiturit (raiteen 461 päädyssä), jota voidaan käyttää junien lastaamiseen sekä purkamiseen. Radan merkit, merkinnät ja opasteet ovat Väyläviraston ohjeistuksen mukaisia ja Väyläviraston ohjeiden mukaisesti merkitään ratatyöstä aiheutuvat keskeytykset liikennöinnille.

4.2 Mahdollisuus omien palveluiden tuotantoon

Palvelupaikassa toimiminen (satamaraiteilla liikennöinti) on mahdollista toteuttaa omatoimisesti rautatieliikenteen harjoittajan toimesta, kun edellytykset ja ehdot liikennöinnille on täytetty (ks. luku 5). Satama-alueen raiteille pääsy edellyttää niille kulkevien porttien avaamista satamavalvonnan toimesta, mutta satama-alueen ulkopuolisille Vaasan kaupungin raiteille pääsee liikennöimään myös satamavalvonnan toimenpiteitä. Edellytykset ja ehdot palvelupaikan ylläpitäjän hallinnoimilla raiteilla liikennöimiseksi on esitetty Vaasan sataman ja Vaasan kaupungin vaihto- ja ratatyön turvallisuusohjeessa, joka toimitetaan rautatieliikenteen harjoittajalle liikennöintisopimuksen laatimisen yhteydessä (ennen 1. liikennöintikertaa). Sopimuksen laatimiseen ja sen edellytyksiin liittyvät asiat on esitetty luvussa 5.

4.3 Mahdolliset tarjottavat IT-järjestelmät ja niiden käyttöehdot

Palvelupaikan ylläpitäjä ei tarjoa IT-järjestelmiä.

4.4 Raiteiden kunnossapito ja ylläpito

Palvelupaikan ylläpitäjän hallinnoimien raiteiden kunnossapito tilataan ulkopuoliselta palveluntoimittajalta. Kunnossapidon tehtävänä on huolehtia siitä, että alueella liikennöidään vain radan kunnan mahdollistamissa rajoissa. Raiteiden ylläpito pohjautuu Kvarken Ports Oy:n raiteiston

kunnossapitosuunnitelmaan, jonka sisältö tarkastetaan vuosittain. Kunnossapitosuunnitelma sisältää seuraavat osa-alueet:

- kunnossapitokohteiden kuvauksen
- kunnossapitokohteisiin kuuluvat tarkastukset
- kunnossapidon raja-arvot
- kunnossapitotoimenpiteet
- mahdolliset liikennöinnin rajoitteet
- kunnossapitokansion
- tasoristeysrekisterin.

Kunnossapitokansioon kirjataan kunnossapitokohteittain esitetyt toimenpiteet. Raiteistoon liittyen tehdyistä tarkastuksista ja mittauksista laaditaan kirjalliset raportit. Raportointitietojen avulla seurataan rataverkon kuntoa ja siten varmistetaan liikennöitävyys ja turvallisuus.

Kunnossapitokohteista esitetään tarvittaessa toiminnan ja välittömän toiminnan rajat. Kunnossapito aloitetaan, kun kyseisen kohteen tarkastuksessa tai mittauksessa todetaan toiminnan rajan ilmaiseva kunnossapitotarve. Liikennöinti keskeytetään välittömän toiminnan rajan niin vaatiessa.

5. KAPASITEETIN MYÖNTÄMINEN

5.1 Palveluiden käyttöoikeushakemukset

Ennen palveluiden käyttöoikeushakemuksia rautatieliikenteen harjoittajan on tehtävä sopimus rataverkon käytöstä Kvarken Portsien kanssa. Yhteyshenkilönä toimii liikennepäällikkö Kristian Mäki-Jussila tai hänen erikseen määrittelemänsä sijainen. Sopimuksen kesto ja voimassaoloaika määritellään kussakin tilanteessa erikseen rautatieliikenteen harjoittajan suunnitellun toiminnan tarpeiden mukaisesti. Sopimuksen tekemisen yhteydessä rautatieliikenteen harjoittajalle toimitetaan Vaasan sataman ja Vaasan kaupungin vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje, jossa on kuvattu ehdot ja edellytykset satamaraiteilla liikennöimiseen.

Mikäli rautatieliikenteen harjoittaja on tehnyt aiemmin sopimuksen rataverkon käytöstä palvelupaikan ylläpitäjän kanssa ja sopimus on edelleen voimassa, voidaan menetellä suoraan palveluiden (ratakapasiteetin) käyttöoikeushakemuksen mukaisesti. Ratakapasiteetin haussa on lähetettävä toivottu kuukausisuunnitelma (hakemus) Kvarken Portsille ja Vaasan kaupungille liikennöinnin ja ratatyön turvallisuusohjeen mukaisesti. Hakemuksessa tulee määritellä muun muassa liikennöinnille tarvittava ratakapasiteetti ja raiteet, palvelupaikalla toimimisen suunnitellut ajankohdat, liikennöimisessä käytettävä kalusto sekä kuvaus palvelupaikalla toimisesta (sisältäen mm. kuljetettavan lastin ja määrät).

Ratakapasiteetin käyttöoikeushakemuksissa on huomioitava, että Kvarken Portsien hallinnoimista sataman raiteista vain raiteelle R461 voidaan myöntää kapasiteettia, sillä raiteet R521 ja R522 ovat suljettuina liikenteeltä toistaiseksi raiteiden turvallisen liikennöinnin edellytysten puuttuessa.

Palveluiden käyttöoikeushakemukset käsitellään lainsäädännön edellyttämällä tavalla yhdessä palvelupaikan ylläpitäjän, asiakkaan ja raideliikenneoperaattorin kesken. Käyttöoikeushakemuksen tulee sisältää junien saapumisaikataulut sekä volyyymiennusteet, jotta palvelupaikassa voidaan varata sopivat resurssit lastinkäsittelyä varten.

Palveluiden käyttöoikeushakemus (kuukausisuunnitelma) tulee jättää 1 kuukausi ennen palvelun tarvetta.

5.2 Hakemuksiin vastaaminen

Mikäli Kvarken Ports palvelupaikan ylläpitäjänä vastaanottaa satamaraiteiden käyttöoikeutta tai palvelun saamista koskevan hakemuksen, joka on ristiriidassa toisen hakemuksen kanssa tai koskee aiemmin myönnettyä ratakapasiteetin käyttöoikeutta, pyritään ensisijaisesti keskustelemaan ja koordinoimaan kaikkien hakijoiden kanssa parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttamiseksi. Neuvottelut perustuvat siihen, että palvelupaikan ylläpitäjä antaa kapasiteetin hakijoille seuraavat tiedot kohtuullisessa ajassa, maksutta ja kirjallisessa muodossa:

- 1) Hakijoiden samalla ajankohdalla hakema ratakapasiteetti
- 2) Hakijoille kyseisenä ajankohtana alustavasti osoitettu ratakapasiteetti
- 3) Hakijalle ehdotettu vaihtoehtoinen ratakapasiteetti
- 4) Tiedot kapasiteetin myöntämisessä käytettävistä perusteista

Edellä kuvattu koordinoitimenettely huomioidaan jo sovittaessa satamaraiteiden käytöstä ensimmäisen kerran ja tarvittaessa satamaraiteiden kapasiteetin jaosta tai käytön rajoittamisesta voidaan laatia yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa kirjallinen sopimus. Koordinointimenettelyn yhteydessä voidaan tapauskohtaisesti ehdottaa myös esimerkiksi vaihtoehtoisia liikennöinti- ja aikatauluja, mikäli tämä mahdollistaa vastaamisen satamaraiteiden käyttöoikeutta tai palvelun saamista koskeviin ristiriitaisiin hakemuksiin.

Sovittelussa otetaan huomioon ratakapasiteetin jakaminen tasapuolisesti ja syrjimättömin perustein. Palvelupaikan käyttöoikeutta tai palvelun saamista koskevia hakemuksia ei evätä eikä hakijalle ehdoteta toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja, mikäli palvelupaikassa on hakijan tarpeita vastaavaa kapasiteettia saatavilla tai sitä on tulossa saataville koordinoitimenettelyjen aikana tai sen tuloksena.

Mikäli neuvottelu ja muut koordinoitimenettelyn mukaiset toimenpiteet eivät ole mahdollistaneet ristiriitaisiin käyttöoikeuden tai palvelun saamista koskeviin hakemuksiin vastaamista, sovelletaan kapasiteetin niukkuustilanteessa ensisijaisuusperusteena jo myönnettyjä käyttöoikeuksia. Kiireellistä ratakapasiteettia voi hakea vapaan ratakapasiteetin osalta Kvarken Ports liikennepäälliköltä.

Päätös annetaan 2 viikon sisällä hakemuksesta.

Mikäli käyttöoikeushakemusten ensisijainen yhteyshenkilö (liikennepäällikkö) on poissa tai muutoin estynyt vastaamaan palvelun käyttöoikeushakemukseen, vastataan hakemukseen sataman muun henkilökunnan toimesta.

5.3 Tiedot tilapäisistä kapasiteettirajoituksista

Kvarken Ports sekä Vaasan kaupungin hallinnoimista sataman raiteista raiteille R461, R500, R502, R503 sekä R520 voidaan myöntää ratakapasiteettia. Raiteet R521 ja R522 on suljettu liikenteeltä toistaiseksi 29.5.2017 alkaen raiteiden turvallisen liikennöinnin edellytysten puuttuessa.

Rataverkon ratatyöt voivat rajoittaa rataverkon käyttöä, tiedot kapasiteetin hakijoille toimitetaan kohtuullisessa ajassa, maksutta ja kirjallisessa muodossa. Tiedot muista mahdollisista tilapäisistä kapasiteettirajoituksista on luettavissa osoitteessa www.kvarkenports.com.

6. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN JA MUUTOKSENHAKUMENETTELY

Rataverkolle pääsyyn ja ratakapasiteetin jakoon liittyvät erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti neuvottelemalla. Rataverkon haltijalla on oikeus ratkaista asia tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden edellytysten täyttyessä. Mikäli asianomainen on tyytymätön rataverkon haltijan päätökseen, voi oikaisua hakea rautateiden sääntelyelimeltä raideliikennelain (1302/2018) 151§ ja 152§ perusteella. Sääntelyelin toimii Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) yhteydessä. Oikaisuvaatimusten käsittelystä säädetään raideliikennelain lisäksi hallintolaissa 434/2003.

Vastuu raideliikennevahingosta määräytyy siten, kuin raideliikennevastuulaissa (113/1999) on säädetty.